Ch3 - Ba Pháp - II. Phẩm Người Đóng Xe (Rathakāravagga)

Kinh Tăng Chi Bộ (VNC PHVN, 2021)

98 KINH TĂNG CHI BỘ

n. PHẨM NGƯỜI ĐÓNG XE (RATHAKÃRAVĂGGA)

I. KINH DANH TIẾNG (Nãtasuttay (A. L 106) 11. Thành tựu với ba pháp, này các Tỷ-kheo, một Tỷ-kheo có danh tiếng sông đem lại bất hạnh cho đa sô, bất lạc cho đa sô, bất lợi cho đa sô? đưa đên bất hạnh, đau khô cho chư thiên và loài người. Thê nào là ba? Khuyên khích các thân nghiệp không tùy thuận, khuyến khích các ngữ nghiệp không tuỳ thuận,789 khuyến khích các pháp [ý nghiệp] khồng tùy thuận. Thành tựu với ba pháp này, này các Tỷ-kheo? một Tỷ-kheo có danh tiếng sống đem lại bất hạnh cho đa số9 bất lạc cho đa số? bất lợi cho đa số, đưa đến bất hạnh? đau khổ cho chư thiên và loài người. Thành tựu với ba pháp này, này các Ty.kheo, một Tỷ-kheo có danh tiếng sống đem lại hạnh phúc cho đa số5 an lạc cho đa số, lợi ích cho đa số? đem lại hạnh phúc, an lạc cho chư thiên và loài người. Thế nào là ba? Khuyến khích các thân nghiệp tùy thuận? khuyến khích các ngữ nghiệp tùy thuận, khuyến khích các pháp [ý nghiệp] tùy thuận. Thành tựu với ba pháp này, này các Tỷ-kheo? một Tỷ-kheo có danh tiếng sống đem lại hạnh phúc cho đa số5 an lạc cho đa số5 lợi ích cho đa số, đem lại hạnh phúc, an lạc cho chư thiên và loài người.

II. KINH ĐÁNG GHI NHỚ (Sãranĩyasuttăỷ (Ắ. I. 106) 12. Ba pháp, này các Tỷ-kheo, một vị vua Sát-đê-lỵ đã làm lê quán đảnh cân phải trọn đời ghi nhớ. Thế nào là ba? Tại chỗ nào, này các Tỷ-kheo5 một vị vua Sát-đế-lỵ đã làm lễ quán đảnh được sanh ra; đây là pháp thứ nhất, này các Tỷ-kheo, một vị vua Sát-đế-lỵ đã làm lễ quán đảnh cần phải trọn đời ghi nhớ. Lại nữa, tại chỗ nào? này các Tỷ-kheo5 một vị vua Sát-đế-lỵ được làm lễ quán đảnh; đây là pháp thứ hai, này các Tỷ-kheo, một vị vua Sát-đế-lỵ đã làm lễ quán đảnh cần phải trọn đời ghi nhớ. Lại nữa, tại chỗ nào, này các Tỷ-kheo5 một vị vua Sát-đế-lỵ đã làm lễ quán đảnh sau khi chiến thắng một trận, tại chỗ chiếm được? vị ấy như người đứng

7 Bản tiếng Anh của PTS: Three Qualities, nghĩa là Ba phẩm chất. 8 AA. II. 172: Ananuỉomỉketi sãsanassa na anulometĩtỉ ananulomikarn, tasmỉĩỴi ananulomỉke (t4Không tùy thuan" nghĩa là không thuận theo giáo pháp). Xem GS. I. 105. 9 Bản tiếng Anh của PTS: Three Places, nghĩa là Ba chỗ.

đâu trong cuộc chiên thăng; đây là pháp thứ ba, này các Tỷ-kheo, một vị vua Sát-đế-lỵ đã làm lễ quán đảnh cần phải trọn đời ghi nhớ. Ba pháp này, này các Tỷ-kheo5 một vị vua Sát-đê-lỵ đã làm lê quán đảnh cần phải trọn đời ghi nhớ. Cũng vậy? này các Tỷ-kheo, có ba pháp này5 một Tỷ-kheo cân phải trọn đời ghi nhớ. The nào là ba? Tại chỗ nào, này các Tỷ-kheo5 một Tỷ-kheo cạo bỏ râu tóc, đắp áo cà-sa, xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình; đây là pháp thứ nhất, này các Tỷ- kheo? một Tỷ-kheo cần

phải trọn đời ghi nhớ. Lại nữa, tại chỗ nào, này các Tỷ-kheo9 Tỷ-kheo như thật rõ biết: "Dây là kh6", như thật rõ biết: "Đây là khổ tậpy, như thật rõ biết: "Đây là khổ diet", như thật rõ biết: "Bây là con đường đưa đến khổ diet"; đây là pháp thứ hai, này các Tỷ-kheo, một Tỷ-kheo cần phải trọn đời ghi nhớ. Lại nữa5 tại chỗ nào? này các Tỷ-kheo? một Tỷ-kheo sau khi đoạn tận các lậu hoặc, ngay trong hiện tại? tự mình với thắng trí chứng ngộ, chứng đạt và an trú Vô lậu tâm giải thoát, Tuệ giải thoát; đây là pháp thứ ba? này các Tỷ-kheo5 một Tỷ-kheo cần phải trọn đời ghi nhớ. Ba pháp này5 này các Tỷ-kheo5 một Tỷ-kheo cần phải trọn đời ghi nhớ.

III. KINH HY VỌNG (Ẵsamsasutta)^ (Ả. I. 107) 13. Có ba hạng người, này các Tỷ-kheo5 xuất hiện5 có mặt ở đời. Thê nào là ba? Không hy vọng, có hy vọng và ly hy vọng. Và này các Tỷ-kheo9 thế nào là người không hy vọng? Ở đây, này các Tỷ- kheo, có người được sanh trong một gia đình thấp kém5 gia đình một người đổ phân, hay gia đình một người thợ săn, hay gia đình một người đan tre, hay gia đình một người đóng xe5 hay gia đình một người quét rác, hay gia đình một người nghèo khổ, khó tìm được đồ ăn uống đê sông, khó tìm cho được đồ ăn5 đồ mặc... Và người ấy xấu xí, khó nhìn5 lùn, thấp, nhiều bệnh hoạn, đui một mắt, còm, què9 hay đi khập khiêng, không có được đô ăn? đô uông, đô mặc, xe cộ? vòng hoa, hương, phân sáp, chô năm, chô ở5 hay đèn. Người ây nghe nói như sau: uVị Sát-đế-lỵ tên như vậy đã được các Sát-đế-lỵ làm lễ quán đảnh theo lễ quán đảnh của các Sat-de-ly." Người ấy không nghĩ như sau: "Không biết khi nào các Sát-đế-lỵ mới làm lễ quán đảnh cho ta theo lễ quán đảnh của Sát-đế- ly?" Người như vậy, này các Tỷ-kheo? được gọi là người không hy vọng. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người có hy vọng? Ở đây, này các Tỷ-kheo9 trưởng nam của vua Sát-đế-lỵ xứng đáng để được làm lễ quán đảnh, đã đến tuổi thành niên10 11 nhưng chưa làm lễ quán đảnh. Người ấy nghe nói như sau: uVị Sát- đế-lỵ tên như vậy đã được các Sát-đế-lỵ làm lễ quán đảnh theo lễ quán đảnh của

10 Bản tiếng Anh của PTS: Three Persons, nghĩa là Ba hạng người. 11 Acalappatta'. Đã đến tuổi thành niên. Xem .II. 86.

các Sát-đế-lỵ.99 Người ấy suy nghĩ như sau: uKhông biết khi nào các Sát-đế-lỵ mới làm lễ quán đảnh cho ta theo lễ quán đảnh của Sát-đế-lỵ?" Người như vậy? này các Tỷ-kheo, được gọi là người có hy vọng. Và này các Tỷ-kheo5 thế nào là người ly hy vọng? Ở đây9 này các Tỷ-kheo, có một vị vua Sát-đế-lỵ đã làm lễ quán đảnh. Vị vua ấy nghe nói như sau: uVị Sát-đế-lỵ tên như vậy đã được các Sát-đế-lỵ làm lễ quán đảnh theo lễ quán đảnh của các Sát-dly." Vị vua ấy không nghĩ như sau: "Không biết khi nào các Sát-đế-lỵ mới làm lễ quán đảnh cho ta theo lễ quán đảnh của s-dểY?" Vì cớ sao? Hy vọng được làm lễ quán đảnh trước kia đã hoàn toàn chấm dứt khi vị vua ấy được làm lễ quán đảnh. Người như vậy? này các Tỷ-kheo, được gọi là người ly hy vọng. Ba hạng người, này các Tỷ-kheo9 xuất hiện, có mặt ở đời. Cũng vậy5 này các Ty.kheo, có ba hạng người xuất hiện? có mặt giữa các Tỷ-kheo. Thế nào là ba? Không hy vọng, có hy vọng và ly hy vọng. Và này các Tỷ-kheo9 thế nào là người không hy vọng? Ở đây? này các Tỷ- kheo? có người ác giới, tánh tình độc ác, sở hành bất tịnh, có những hành vi che

đậy, không phải Sa-môn nhưng hiện tướng là Sa-môn, không sống Phạm hạnh nhtrng hiện tướng có Phạm hạnh, nội tâm hôi hám, ứ đầy tham dục, tánh tình bất tịnh. Người này nghe: "Tỷ-kheo có tên như vậy5 do đoạn tận các lậu hoặc ngay trong hiện tại5 tự mình với thắng trí chứng ngộ5 chứng đạt và an trú Vô lậu tâm giải thoát, Tuệ giải thoát.55 Người ấy không suy nghĩ như sau: “Dến khi nào5 do đoạn tận các lậu hoặc ngay trong hiện tại, tự mình với thắng trí, ta sẽ chứng ngộ? chứng đạt và an trú Vô lậu tâm giải thoát, Tuệ giải thoát?” Người như vậy5 này các Tỷ-kheo, được gọi là người không hy vọng. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người có hy vọng? Ở dây, này các Tỷ-kheo, một Tỷ-kheo giữ giới, tánh tình hiền thiện. Vị ấy nghe: 66Tỷ-kheo có tên như vậy5 do đoạn tận các lậu hoặc ngay trong hiện tại, tự mình với thắng trí chứng ngộ5 chứng đạt và an trú Vô lậu tâm giải thoát, Tuệ giải thoát." Vị ấy suy nghĩ như sau: "Bến khi nào, do đoạn tận các lậu hoặc ngay trong hiện tại, tự mình với thắng trí, ta sẽ chứng ngộ, chứng đạt và an trú Vô lậu tâm giải thoát, Tuệ giải thoát?95 Người như vậy, này các Tỷ-kheo, được gọi là người có hy vọng. Và này các Tỷ-kheo5 thế nào là người ly hy vọng? Ở đây5 này các Tỷ-kheo5 một vị A-la-hán, đã đoạn tận các lậu hoặc. Vị này nghe: 6CTỷ-kheo có tên như vậy, đã đoạn tận các lậu hoặc ngay trong hiện tại? tự mình với thắng trí chứng ngộ? chứng đạt và an trú Vô lậu tâm giải thoát, Tuệ giải thoát.95 Vị ấy không suy nghĩ như sau: "Đen khi nào, do đoạn tận các lậu hoặc ngay trong hiện tại, tự mình với thắng trí, ta sẽ chứng ngộ5 chứng đạt và an trú Vô lậu tâm giải thoát, Tuệ giải thoát?" Vì cớ sao? Hy vọng được giải thoát đã hoàn toàn chấm dứt khi vị ấy giải thoát. Người như vậy5 này các Tỷ-kheo5 được gọi là người ly hy vọng. Ba hạng người này, này các Tỷ-kheo5 xuất hiện5 có mặt giữa các vị Tỷ-kheo.

CHƯƠNG III. BA PHÁP 101

IV KINH CHUYỂN LUÂN VƯƠNG (Cakkavattisutta) n (4 I. 109) - 14. Này các Tỷ-kheo5 phàm Vua Chuyển Luân nào đúng pháp, Pháp vương, vị ấy cũng chuyển bánh xe [cai trị]; không phải vị ấy không có một vị vua. Được nghe nói vậy? một Tỷ-kheo bạch Thế Tôn: -Bạch Thê Tôn, ai là vua cho Vua Chuyên Luân đúng pháp, Pháp vương? Đó là pháp, này Tỷ-kheo. Thê Tôn nói: -Ở dây, này Tỷ-kheo, Vua Chuyển Luân đúng pháp? Pháp vương, y cứ pháp, cung kính pháp5 kính trọng pháp, tôn kính pháp? lấy pháp làm tràng phan, lấy pháp làm cờ xí, lấy pháp làm tối thắng, ra lệnh hộ tri, che chở5 ủng hộ đúng pháp đôi với quân chúng. Lại nữa, này Tỷ-kheo, Vua Chuyển Luân đúng pháp, Pháp vương, y cứ pháp9 cung kính pháp, kính trọng pháp, tôn kính pháp? lấy pháp làm tràng phan, lây pháp làm cờ xí9 lây pháp làm tôi thăng, ra lệnh hộ tri, che chở, ủíiệ hộ đúng pháp đối với các Sát-đe-ly5 đối với các tùy tùng, đối với quân đội9 đoi với các Bà-la-môn và gia chủ? đôi với các thị trân và quôc độ? đôi với các Sa-môn5 Bà- la-môn, đối với các loài thú và các loài chim. Vua Chuyên Luân ây, này các Tỷ-kheo5 đúng pháp, Pháp vương, y cứ pháp? cung kính pháp5 kính trọng pháp, tôn kính pháp5 lấy pháp làm tràng phan, lay pháp làm cờ xí9 lấy pháp làm tối thắng, sau khi ra lệnh hộ tri, che chở5 ủng hộ đúng pháp đối với các Sát-đế-ly, đối với các tùy tùng, đối với quân đội5 đối với các Bà-la-môn và gia chủ, đôi với các thị trân và quôc độ, đôi với các Sa-môn? Bà-la-môn5 đối với các loài thú và các loài chim, chuyển bánh xe đúng pháp. Bánh xe ấy không bị ngăn cản sự chuyển vận bởi bất cứ người nào hay bởi loài hữu tình thù

nghịch nào. Cũng vậy5 này Tỷ-kheo5 Như Lai, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác đúng pháp, vị Pháp Vương, y cứ pháp, cung kính pháp, kính trọng pháp, tôn kính pháp, lấy pháp làm tràng phan, lấy pháp làm cờ xí, lấy pháp làm toi thắng, ra lệnh hộ tri, che chở5 ủng hộ đúng pháp đối với thân nghiệp, nghĩ rằng: "Thân nghiệp như vậy cần phải hành trì, thân nghiệp như vậy không được hành trì." Lại nữa, này Tỷ-kheo9 Như Lai, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác đúng pháp, vị Pháp Vương, y cứ pháp, cung kính pháp, kính trọng pháp, tôn kính pháp, lây pháp làm tràng phan, lấy pháp làm cờ xí, lấy pháp làm tối thắng, ra lệnh hộ trì, che chở, ủng hộ đúng pháp đối với khẩu nghiệp, nghĩ rằng: "Khẩu nghiệp như vậy cân phải hành tri, khâu nghiệp như vậy không được hành tri".. đôi với ý nghiệp, nghĩ rằng: “V nghiệp như vậy cần phải hành tri, ý nghiệp như vậy không được hành trì.,, Như Lai, này Tỷ-kheo? bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác đúng pháp, vị Pháp Vương, y cứ pháp, cung kính pháp, kính trọng pháp, tôn kính pháp, lấy pháp

12 Bản tiếng Anh của PTS: Dhamma, nghĩa là Pháp.

làm tràng phan, lấy pháp làm cờ xí, lấy pháp làm tối thắng, sau khi ra lệnh hộ trì, che chở, ủng hộ đúng pháp đối với thân nghiệp... đối với khẩu nghiệp... đối với ý nghiệp... chuyển bánh xe đúng pháp. Bánh xe ấy không bị ngăn chặn sự chuyển vận bởi Sa-môn9 Bà-la-môn9 chư Thiên, Ac ma, Phạm thiên hay bất cứ một ai ở đời. V. KINH SACETANA (Sacetanasutta)13 (A. I. 110) 15. Một thời, Thế Tôn ở tại Bãrãnasĩ, Isipatana, chỗ Vườn Nai. Tại đấy, Thế Tôn gọi các Tỷ-kheo: Này các Tỷ-kheo! -Thưa vâng, bạch Thế Tôn. Các Tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn nói như sau: -Thuở xua, này các T-kheo, có vị vua tên là Sacetana.14 Rồi này các Tỷ- kheo, Vua Sacetana cho gọi người thợ đóng xe: Ế6Này người đóng xe, sau sáu tháng sẽ có trận chiên. Này người đóng xe, ông có thể làm cho ta một cặp bánh xe mới được khong?^ “Thua Đại vương, có thể dug” Người đóng xe trả lời cho Vua Sacetana. Rồi này các Tỷ-kheo, người đóng xe sau sáu tháng trừ sáu ngày5 làm xong một bánh xe. Rồi Vua Sacetana bảo người đóng xe: "Sau sáu ngày, này người đóng xe, sẽ có trận chiến. Đôi bánh xe mới có thể làm xong được kh6ng?" "Thua Đại vương, sau sáu tháng trừ sáu ngày, một bánh xe đã làm xong." Ế6Này người đóng xe, ông có thể, với sáu ngày [còn lại] này, làm xong bánh xe thứ hai?" "Thua Đại vương, con có thể làm được." Người đóng xe trả lời cho Vua Sacetana. Rồi này các Tỷ-kheo, người đóng xe trong sáu ngày, sau khi làm xong bánh xe thứ hai, cầm cặp bánh xe mới? đi đến Vua Sacetana; sau khi đến, thưa với Vua Sacetana: "Thua Đại vương, cặp bánh xe mới này đã làm xong cho ngài." “Này người đóng xe, cái bánh xe này làm xong trong sáu tháng trừ sáu ngày và cái bánh xe này làm xong trong sáu ngày, có cái gì sai khác giữa hai cái này, ta không thấy có cái gì sai khác hết." "C6 sự sai khác giữa hai cái này, thưa Đại vương. Thưa Đại vương, hãy nhìn sự sai khác!” Rồi5 này các Tỷ-kheo, người đóng xe đẩy cho chạy bánh xe được làm xong

13 Pacetana = Sacetana. Bản tiếng Anh của PTS: The Wheelwright (or Pacetana), nghĩa là Người đóng xe (hay Pacetanã). 14 Xem D. I. 143; M. 81, Ghatĩkãra Sutta (Kinh Ghaịĩkãrà)} s. I. 35; KS. V. 125.

trong sáu ngày. Bánh xe ấy tiếp tục chạy cho đến khi sức đẩy [ban đầu] còn tồn tại rồi xoay quanh vài vòng và rơi xuống đất. Rồi người đóng xe đẩy cho chạy bánh được làm xong trong sáu tháng trừ sáu ngày. Bánh xe ấy tiếp tục chạy cho đến khi sức đẩy [ban đầu] còn tồn tại, rồi nó đứng lại như đang mắc vào trục xe. "Do nhân gì, này người đóng xe, do duyên gì cái bánh xe được làm xong trong sáu ngày tiêp tục chạy cho đên khi sức đây [ban đâu] còn tôn tại rôi xoay quanh vài vòng và rơi xuống đất? Do nhân gi, này người đóng xe, do duyên gi cái bánh xe được làm xong trong sáu tháng trừ sáu ngày tiêp tục chạy cho đên khi sức đẩy [ban đầu] còn tồn tại rồi nó đứng lại như mắc vào trục xe?" "Thua Đại vương, cái bánh xe này được làm xong trong sáu ngày, vành xe bị cong có chỗ hỏng, có khuyết điểm; các căm xe bị cong, có chỗ hỏng5 có khuyết điêm; trục xe bị cong, có chỗ hỏng, có khuyết điểm. Vì rằng vành xe bị cong, có chỗ hỏnệ9 có khuyêt điểm; vì răng các căm xe bị cong, có chỗ hảng, có khuyêt điêm; vì răng trục xe bị cong, có chô hỏng, có khuyêt điêm nên bánh xe ây tiên tục chạy cho đên khi sức đây [ban đâu] còn tôn tại, rôi xoay quanh vài vòng? rồi rơi xuống đất. Còn bánh kia, thưa Đại vương, được làm xong trong sáu tháng trừ sáu ngày, vành xe ấy không bị cong, không có chỗ hỏng5 không có khuyết điểm; các căm xe không bị cong, không có chỗ hỏng5 không có khuyết điểm; trục xe ấy không bị cong5 không có chỗ hỏng, không có khuyết điểm. Vì rằng vành xe không bị cong, không có chỗ hỏng9 không có khuyết điểm; vì rằng các căm xe không bị cong, không có chỗ hỏng, không có khuyết điểm; vì rằng trục xe không bị cong, không có chỗ hỏng, không có khuyết điểm nên bánh xe ấy tiếp tục chạy cho đến khi sức đẩy [ban đầu] còn tồn tại rồi nó đứng lại như đang mắc vào trục xe." Rất có thể, này các Tỷ-kheo? các ông nghĩ rằng trong thời ấy, người đóng xe ấy là một người khác. Này các Tỷ-kheo? chớ có nghĩ như vậy. Trong thời ấy, Ta chính là người đóng xe. Lúc bấy giờ, này các Tỷ-kheo, Ta khéo léo về chỗ cong của gỗ? về chỗ hỏng của gỗ5 về khuyết điểm của gỗ. Nay, này các Tỷ-kheo? Ta là bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác, khéo léo về chỗ cong của thân, về chỗ hỏng của thân, về khuyết điểm của thân; khéo léo về chỗ cong của lời n6i, về chỗ hỏng của lời nói, về khuyết điểm của lời nói; khéo léo về chỗ cong của ý5 về chỗ hỏng của ý5 về khuyết điểm của ý. Đối với các Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào thân cong không có đoạn tận? thân hư hỏng, thân khuyêt điêm [không có đoạn tận]; lời nói cong không có đoạn tận? lời nói hư hỏng, lời nói khuyết điểm [không có đoạn tận]; ý cong không có đoạn tận, ý hư hỏng? ý khuyết điểm [không có đoạn tận]? như vậy, này các Tỷ- kheo, vị ấy rời khỏi Pháp và Luật này, ví như bánh xe ấy được làm xong trong sáu ngày. Đối với các Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào thân cong được đoạn tận, thân hư hỏng, thân khuyết điểm [được đoạn tận]; lời nói cong... ý cong được đoạn tận, ý hư hỏng5 ý khuyết điểm [được đoạn tận], như vậy, này các Tỷ-kheo? vị ấy an

trú vững chắc trong Pháp và Luật này, ví như bánh xe được làm xong trong sáu tháng trừ sáu ngày. Do vậy? này các Tỷ-kheo? hãy học tập như sau: "Chúng tôi sẽ đoạn tận thân cong5 thân hư hỏng9 thân khuyết điểm; chúng tôi sẽ đoạn tận lời nói cong, lời nói

hư hỏng, lời nói khuyết điêm; chúng tôi sẽ đoạn tận ý cong, ý hư hỏng, ý khuyết điểm.,^ Như vậy, này các Tỷ-kheo, các ông cần phải học tập. VI. KINH KHÔNG CÓ LỖI LẦM (Apannakasutta)15 ụ. I. 113) 16. Thành tựu ba pháp5 này các Tỷ-kheo; Tỷ-kheo thực hành con đường không có lỗi lầm và có những căn bản thắng tấn để đoạn diệt các lậu hoặc. The nào là ba? Ớ đây, này các Tỷ-kheo9 Tỷ-kheo hộ trì các căn? tiết độ trong ăn uống và chú tâm cảnh giác. Và này các Tỷ-kheo? thế nào là Tỷ-kheo hộ trì các căn? Ở dây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo khi mắt thấy sắc, không nắm giữ tướng chung, không nắm giữ tướng riêng. Những nguyên nhân gì vì nhãn căn không được bảo vệ? khiến tham ưu, các ác? bất thiện pháp khởi lên, Tỷ-kheo tự bảo vệ nguyên nhân ấy, phòng hộ nhãn căn, thực hành phòng hộ nhãn căn. Khi tai nghe tiêng... mũi ngửi hương... lưỡi nếm vị... thân cảm xúc... ý nhận thức các pháp, vị ấy không năm giữ tướng chung, không năm giữ tướng riên^. Những nguyên nhân gì vì ý căn không được bảo vệ5 khiên tham ưu, các ác, bat thiện pháp khởi lên, Tỷ-kheo tự bảo vệ nguyên nhân ây5 phòng hộ ý căn, thực hành phòng hộ ý căn. Như vậy, này các Tỷ-kheo? là Tỷ-kheo hộ trì các căn. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là Tỷ-kheo tiết độ trong ăn uống? Ở dây, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo như lý giác sát thọ dụng các món ăn? không phải để vui đùa5 không phải để đam mê5 không phải để trang sức, không phải đê tự làm đẹp mình mà chỉ để thân này được an trú và được bảo dưỡng, để [thân này] khỏi bị thương hại, đê hô trợ Phạm hạnh, nghĩ rằng: "Nhu vậy? ta diệt trừ các cảm thọ cũ và không cho khởi lên các cảm thọ mới? và ta sẽ không có lỗi lầm, sống được an 6îì." Như vậy? này các Tỷ-kheo, là Tỷ-kheo tiết độ trong ăn uống. Và này các Tỷ-kheo? thế nào là Tỷ-kheo chú tâm cảnh giác? Ở đây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo ban ngày trong khi đi kinh hành và ngồi, gột sạch tâm khỏi các triền cái; ban đêm trong canh một9 trong khi đi kinh hành và ngồi, gột sạch tâm khỏi các triên cái; ban đêm trong canh giữa, năm xuống như con sư tử về phía hông bên phải, hai chân gác lên nhau, chánh niệm tỉnh giác, tác ý tưởng thức dậy; ban đêm trong canh cuôi, sau khi thức dậy? trong khi đi kinh hành và ngôi5 gột sạch tâm khỏi các triên cái. Như vậy5 này các Tỷ-kheo? là Tỷ-kheo chú tâm cảnh giác. Thành tựu ba pháp này, này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo thực hành con đường không có lỗi lầm và có những căn bản thắng tấn để đoạn diệt các lậu hoặc.

15 Tham chiếu: Tăng.(T.02. 0125.21.6. 0603cl8).

CHƯƠNG III. BA PHÁP 105

VII. KINH HẠI MÌNH, HẠI NGƯỜI, HẠI CẢ HAI (AttabyãbãdhasuttdỶ6 (A. I. 114) 17. Có ba pháp, này các Tỷ-kheo, đưa đến hại mình, đưa đến hại người, đưa đến hại cả hai. Thế nào là ba? Thân làm ác5 miệng nói ác, ý nghĩ ác. Ba pháp này, này các Tỷ-kheo5 đưa đến hại minh, đưa đến hại người, đưa đến hại cả hai. Có ba pháp này, này các Tỷ-kheo5 không đưa đến hại minh, không đưa đến hại người, không đưa đến hại cả hai. Thế nào là ba? Thân làm thiện, miệng nói thiện, ý nghĩ thiện. Ba pháp này, này các Tỷ-kheo, không đưa đến hại mình, không đưa đến hại người, không đưa đến hại cả hai. VIII. KINH THIÊN GIỚI (Devalokasutta) (A. L 115) 18. Nếu các du sĩ ngoại đạo hỏi các ông như sau: "Chu Hiền, có phải Sa- môn Gotama sống Phạm hạnh để được sanh lên cõi trời?” Này các Tỷ-kheo, được hỏi vậy, các ông có bực phiền, tủi nhục, chán ngấy hay

không? —Thưa c6, bạch Thế Tôn. Như vậy, này các Tỷ-kheo5 các ông bực phiền, tủi nhục, chán ngấy đối với thiên thọ mạng; các ông bực phiền, tủi nhục, chán ngấy đối với thiên sắc, thiên lạc, thiên danh vọng, thiên thù thăng, còn nói gì, này các Tỷ-kheo9 đôi với thân làm ác, các ông bực phiền, tủi nhục, chán ngấy như thế nào; đối với miệng nói ác... đối với ý nghĩ ác, các ông cảm thấy bực phiền, tủi nhục, chán ngấy như thế nào. IX. KINH NGƯỜI BUÔN BÁN THỨ NHẤT (PaḌhamapãpanikasutta) (Ắ. I. 115) 19. Thành tựu ba chi phần, này các Tỷ-kheo5 một người buôn bán không thâu nhận được tài sản chưa được thâu nhận và không tăng trưởng tài sản đã được thâu nhận. Thế nào là ba? Ở đây? này các Tỷ-kheo5 người buôn bán vào buổi sáng không có nhiệt tâm chăm chú vào công việc, vào buổi trưa không có nhiệt tâm chăm chú vào công việc5 vào buổi chiều không có nhiệt tâm chăm chú vào công việc. Thành tựu với ba chi phần này, này các Tỷ-kheo5 một người buôn bán không thâu nhận được tài sản chưa được thâu nhận và không tăng trưởng tài sản đã được thâu nhận. Cũng vậy5 này các Tỷ-kheo, một Tỷ-kheo thành tựu ba chi phân này, không thâu nhận được thiện pháp chưa được thâu nhận và không tăng trưởng thiện pháp đã được thâu nhận. Thê nào là ba? ơ đây, này các Tỷ-kheo, vào buôi sáng không có nhiệt tâm chăm chú vào định tướng, vào buổi trưa không có nhiệt tâm chăm chú vào định tướng, vào buổi chiều không có nhiệt tâm chăm chú vào định tướng.16

16 Bản tiếng Anh của PTS: Three Qualities, nghĩa là Ba phẩm chất. Tham chiếu: Tạp.(T02. 0099.1245. 0341bl7).

Thành tựu ba pháp này, này các Tỷ-kheo, một Tỷ-kheo không thâu nhận được thiện pháp chưa được thâu nhận và không tăng trưởng thiện pháp đã được thâu nhận. Thành tựu ba chi phần, này các Tỷ-kheo5 một người buôn bán thâu nhận được tài sản chưa được thâu nhận và tăng trưởng tài sản đã được thâu nhận. Thế nào là ba? Ở dây, này các Tỷ-kheo, người buôn bán vào buổi sáng có nhiệt tâm chăm chú vào công việc? vào buổi trưa có nhiệt tâm chăm chú vào công việc, vào buổi chiều có nhiệt tâm chăm chú vào công việc. Thành tựu với ba chi phần này, này các Tỷ-kheo, một người buôn bán thâu nhận được tài sản chưa được thâu nhận và tăng trưởng tài sản đã được thâu nhận. Cũng vậy5 này các Tỷ-kheo? một Tỷ-kheo thành tựu ba chi phần này, thâu nhận được thiện pháp chưa được thâu nhận và tăng trưởng thiện pháp đã được thâu nhận. Thế nào là ba? Ở dây, này các Tỵ-kheo, Tỷ-kheo vào buổi sáng có nhiệt tâm chăm chú vào định tướng, vào buổi trưa có nhiệt tâm chăm chú vào định tướng, vào buổi chiều có nhiệt tâm chăm chú vào định tướng. Thành tựu với ba pháp này, này các Tỷ-kheo, một Tỷ-kheo thâu nhận được thiện pháp chưa được thâu nhận và tăng trưởng thiện pháp đã được thâu nhận. X. KINH NGƯỜI BUÔN BÁN THỨ HAI (Dutìyapãpanikasutta) (Ắ. I. 116) 20. Thành tựu với ba chi phân, này các Tỷ-kheo? người buồn bán không bao lâu đạt đến tài sản lớn mạnh và rộng lớn. Thế nào là ba? Ở đây, này các Tỷ-kheo9 người buôn bán có mắt, khéo phấn đấu và xây dựng được căn bản. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người buôn bán có mắt? Ở đây5 này các Tỷ-kheo, người buôn bán biết các thương phẩm. Vật này, mua như vậy, bán như vậy sẽ đưa lại tiên như vậy9 tiên lời như

vậy. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người buôn bán có mắt. Như thế nào, này các Tỷ-kheo, là người buôn bán khéo phấn đấu? Ở dây, này các Tỷ-kheo, người buôn bán khéo léo mua và bán các thương phẩm. Như vậy? này các Tỷ-kheo5 là người buôn bán khéo phấn đấu. Và này các Tỷ-kheo5 thế nào là người buôn bán xây dựng được căn bản? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người buôn bán được các gia chủ hay con các gia chủ, được các nhà giàu, có tiền bạc lớn, có tài sản lớn biết đến như sau: "Người buôn bán này là người có mắt, khéo phấn đấu, có đủ sức cấp dưỡng vợ con và thường trả tiền lời cho chúng ta. Chúng ta trao hàng hóa cho người này: 'Này người bạn buôn bán, hãy lấy tiền này, xây dựng tài sản để nuôi dưỡng vợ con và thường trả tiền lời cho chúng t6i.'" Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người buôn bán xây dựng được cơ bản. Thành tựu với ba chi phân này, này các Tỷ-kheo5 người buôn bán không bao lâu đạt đến tài sản lớn mạnh và rộng lớn.

CHƯƠNG III. BA PHÁP 107

Cũng vậy5 này các Tỷ-kheo5 thành tựu với ba pháp, vị Tỷ-kheo không bao lâu đạt đến lớn mạnh và rộng lớn về các thiện pháp. Thế nào là ba? Ở đây5 này các Tỷ-kheo9 Tỷ-kheo có mắt, khéo phấn đấu và xây dựng được cơ bản. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là Tỷ-kheo có mắt? Ở đây? này các Tỷ-kheo9 Tỷ-kheo như thật rõ biết: "Dây là khổ"; như thật rõ biết: "Dây là khổ tậpy như thật rõ biết: “Bây là khổ diet”; như thật rõ biết: "Đay là con đường đưa đến khổ diet.” Như vậy, này các Tỷ-kheo, là Tỷ-kheo có mắt. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là Tỵ-kheo khéo phấn đấu? Ở đây5 này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo sống tinh cần, tinh tấn, đoạn tận các pháp bất thiện, làm cho sanh khởi các thiện pháp. Vị ấy dõng mãnh, kiên trì, tinh tấn, không có từ bỏ gánh nặng đối với các thiện pháp. Như vậy? này các Tỷ-kheo, là Tỷ-kheo khéo phấn đấu. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là Tỷ-kheo xây dựng được cơ bản? Ở đây5 này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo đối với các Tỷ-kheo nghe nhiều, thông hiểu các tập A-hàm (Ẫgama). bậc trì Pháp, trì Luật, trì Toát yếu (Mãtikãdharã), thường đến yết kiến, phỏng vấn, đặt các cau hỏi: "Thua Tôn giả? cái này là thế nào? Pháp này ý nghĩa gi?” Các Tôn giả ấy mở rộng những gì chưa được mở rộng, phơi bày những gì chưa được phơi bày, và đối với những đoạn sai khác còn có những chỗ nghi ngờ5 các vị ấy giải thích các sự nghi ngờ. Như vậy, này các Tỷ-kheo? là Tỷ-kheo xây dựng được cơ bản. Thành tựu với ba pháp này, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo không bao lâu đạt đến sự lớn mạnh và rộng lớn về các thiện pháp.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.